

УДК 339.727.22

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.216.182-189>**Баула О.В.**

кандидат економічних наук

Луцький національний технічний університет

Baula Olena

PhD in Economic Sc.

Lutsk National Technical University

<https://orcid.org/0000-0003-2609-0211>

МОДЕЛЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА У РЕАЛІЗАЦІЇ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

Сучасна трансформація глобальної економіки, посилення геополітичних ризиків та цифровізація інвестиційних процесів зумовлюють необхідність удосконалення механізмів залучення та ефективного використання міжнародного капіталу. Особливої актуальності набуває системне розуміння взаємодії інституційних умов, інвестиційних ресурсів, суб'єктів та інструментів міжнародного інвестування у забезпеченні реалізації трансформаційних проєктів.

Метою статті є обґрунтування та розроблення моделі функціонування міжнародного інвестиційного середовища у реалізації трансформаційних проєктів на основі систематизації його ключових суб'єктів, ресурсів, інституційних умов, інвестиційних інструментів і взаємозв'язків між ними, а також визначення напрямів підвищення результативності міжнародного інвестування в умовах структурних та цифрових трансформацій глобальної економіки.

В контексті дослідження використано системний, структурно-функціональний, порівняльний та контент-аналіз, методи узагальнення і систематизації, а також моделювання. Застосування зазначених методів дало змогу систематизувати ключові елементи міжнародного інвестиційного середовища, визначити взаємозв'язки між ними та розробити модель його функціонування у реалізації трансформаційних проєктів.

У дослідженні визначено ключові елементи та фактори функціонування міжнародного інвестиційного середовища, систематизовані за суб'єктним, інституційно-регуляторним, фінансово-економічним, інноваційно-технологічним, інформаційно-аналітичним, інфраструктурним та соціально-екологічним блоками. Встановлено взаємозв'язки між суб'єктами міжнародного інвестування, інвестиційними ресурсами, інструментами та інституційними умовами, що визначають можливості залучення та ефективного використання міжнародного капіталу у трансформаційних проєктах. Розроблено модель функціонування міжнародного інвестиційного середовища, яка відображає послідовність взаємодії його основних складових, механізм зворотного зв'язку та визначає напрями практичного застосування для підвищення результативності міжнародного інвестування.

Практична цінність отриманих наукових результатів полягає у можливості використання запропонованої моделі для оцінювання міжнародного інвестиційного середовища, виявлення ключових обмежень та визначення напрямів підвищення ефективності залучення міжнародного капіталу. Результати можуть бути використані органами державного управління, інвесторами та підприємствами при прийнятті інвестиційних рішень і реалізації трансформаційних проєктів.

Ключові слова: прями іноземні інвестиції, інвестиційні ресурси, цифровізація, сталий розвиток, інвестиційне середовище, суб'єкти міжнародного інвестування.

MODEL OF THE FUNCTIONING OF THE INTERNATIONAL INVESTMENT ENVIRONMENT IN THE IMPLEMENTATION OF TRANSFORMATION PROJECTS

The modern transformation of the global economy, the strengthening of geopolitical risks and the digitalization of investment processes necessitate the improvement of mechanisms for attracting and effectively using international capital. A systematic understanding of the interaction of institutional conditions, investment resources, subjects and instruments of international investment in ensuring the implementation of transformation projects is of particular relevance.

The purpose of the article is to substantiate and develop a model of the functioning of the international investment environment in the implementation of transformation projects based on the systematization of its key subjects, resources, institutional conditions, investment instruments and the relationships between them, as well as to identify areas for increasing

ISSN друкованої версії: 2224-6282

ISSN електронної версії: 2224-6290

© Баула О.В., 2026

the effectiveness of international investment in the context of structural and digital transformations of the global economy.

In the context of the study, systemic, structural-functional, comparative and content analysis, methods of generalization and systematization, as well as modeling were used. The use of these methods made it possible to systematize the key elements of the international investment environment, determine the relationships between them and develop a model of its functioning in the implementation of transformation projects.

The study identifies key elements and factors of the functioning of the international investment environment, systematized by subject, institutional and regulatory, financial and economic, innovation and technological, information and analytical, infrastructure and social and environmental blocks. The relationships between subjects of international investment, investment resources, instruments and institutional conditions that determine the possibilities of attracting and effective use of international capital in transformation projects have been established. A model of the functioning of the international investment environment has been developed, which reflects the sequence of interaction of its main components, the feedback mechanism and determines the directions of practical application to increase the effectiveness of international investment. The practical value of the obtained scientific results lies in the possibility of using the proposed model to assess the international investment environment, identify key limitations and determine directions for increasing the effectiveness of attracting international capital. The results can be used by government agencies, investors and enterprises when making investment decisions and implementing transformation projects.

Keywords: foreign direct investment, investment resources, digitalization, sustainable development, investment environment, international investment entities.

JEL classification: F21, F23, O32.

Постановка проблеми. Сучасні трансформаційні процеси у світовій економіці супроводжуються зміною характеру міжнародних інвестиційних взаємодій, що зумовлено прискоренням цифровізації, розвитком нових фінансових інструментів, посиленням технологічної конкуренції, структурними змінами у глобальних ланцюгах створення вартості та зростанням вимог до сталості інвестиційних проєктів. За таких умов міжнародне інвестування дедалі більше виходить за межі традиційного переміщення капіталу між країнами та набуває ознак комплексного середовища взаємодії держав, міжнародних фінансових інституцій, інвесторів, підприємств, інноваційних структур та інших економічних суб'єктів.

Особливої актуальності набуває забезпечення ефективної взаємодії учасників міжнародного інвестиційного середовища під час реалізації трансформаційних проєктів, спрямованих на технологічну модернізацію, структурну перебудову економіки, розвиток інноваційної інфраструктури та підвищення конкурентоспроможності національних економік. Реалізація таких проєктів потребує узгодження інвестиційних ресурсів, інституційних умов, фінансових інструментів, інформаційних потоків та організаційних механізмів, що формує потребу у системному підході до дослідження функціонування міжнародного інвестиційного середовища.

Проблема ускладнюється тим, що окремі елементи міжнародного інвестиційного середовища функціонують у взаємозалежній системі, а зміни одного з них можуть безпосередньо впливати на доступність капіталу, рівень інвестиційних ризиків, швидкість реалізації проєктів та їх кінцеві економічні результати. Водночас традиційні підходи до аналізу міжнародного інвестування переважно зосереджуються на окремих характеристиках інвестиційних потоків, ризиків, фінансових інструментів або інституційних факторів, що не повною мірою відображає комплексність сучасних трансформаційних процесів.

У зв'язку з цим виникає необхідність формування цілісного представлення про структуру та взаємозв'язки основних елементів міжнародного інвестиційного середовища, визначення логіки їх взаємодії та

встановлення ролі окремих механізмів у забезпеченні реалізації трансформаційних проєктів. Розроблення відповідної моделі функціонування міжнародного інвестиційного середовища дозволить систематизувати ключові фактори, ресурси, суб'єктів та інструменти міжнародного інвестування і визначити напрями підвищення результативності трансформаційних проєктів в умовах структурних та цифрових змін глобальної економіки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сучасні дослідження міжнародного інвестування дедалі більше концентруються на комплексному аналізі факторів, що визначають формування сприятливого інвестиційного середовища та здатність національних економік залучати й ефективно використовувати міжнародний капітал. Одним із найбільш розвинених напрямів є дослідження взаємозв'язку між інституційною якістю та потоками прямих іноземних інвестицій. У цій площині Chen F., та Jiang G. [1] доводять позитивний зв'язок між якістю інститутів та припливом FDI, акцентуючи увагу на опосередкованому впливі інституційної якості через торговельну відкритість, оптимізацію галузевої структури та технологічні інновації. Водночас автори встановлюють, що фінансовий розвиток, податкове навантаження та забезпеченість природними ресурсами можуть модифікувати силу цього взаємозв'язку.

Подальший розвиток цього напряму представлено у дослідженні Khan H. та ін. [2], у якому на глобальній вибірці країн за допомогою двоетапної системи GMM оцінено вплив інституційної якості на приплив FDI. Автори показують, що окремі компоненти інституційного середовища мають неоднаковий вплив на міжнародні інвестиції: найбільш вираженим позитивним фактором виявилася регуляторна якість, тоді як вплив інших інституційних характеристик є неоднорідним залежно від групи країн. Такий результат є важливим для розуміння міжнародного інвестиційного середовища не як сукупності автономних факторів, а як системи взаємопов'язаних інституційних компонентів. Близький підхід простежується у дослідженнях Dang T. та ін. [3], Gokceli E. [4] та Thi Cam Ha V. та ін. [5], де увага

зосереджується на ролі інституційної якості у взаємозв'язку між FDI, економічним розвитком та людським розвитком. У сукупності ці дослідження свідчать, що результативність міжнародного інвестування визначається не лише обсягом залученого капіталу, а й якістю інституційного середовища, у якому цей капітал функціонує.

Окремий напрям сучасних досліджень пов'язаний із розширенням розуміння інвестиційного середовища за рахунок факторів сталого розвитку, екологічної якості та довгострокової результативності інвестицій. Caetano R. V. та ін. [6], досліджуючи взаємозв'язки між сталим розвитком та потоками прямих іноземних інвестицій у країнах Європейського Союзу, встановлюють, що сталий розвиток і використання відновлюваної енергії можуть виступати чинниками залучення ПІІ. Дослідження також демонструє значення регуляторної якості для формування інвестиційних потоків. Це розширює традиційне трактування інвестиційної привабливості, переводячи його від переважно фінансових і макроекономічних характеристик до комплексної оцінки інституційних, екологічних та структурних умов.

Ще одним важливим аспектом є врахування просторової та інституційної неоднорідності міжнародного інвестування. Nanyar R., та Luiz J. [7] досліджують вибір місця розміщення інвестицій та показують, що значення інституційної якості не є однаковим для всіх напрямів міжнародного руху капіталу. Важливими стають як абсолютна якість інститутів країни-реципієнта, так і інституційна дистанція між країнами. Такий підхід дозволяє розглядати міжнародне інвестиційне середовище як багаторівневу систему, у якій рішення інвестора формуються під впливом взаємодії національних та міжнародних інституційних характеристик.

Вітчизняні дослідження переважно зосереджуються на специфіці формування інвестиційного середовища України, його обмеженнях та напрямках покращення. Стащук О., Деркач О., Лозовик В. [8] систематизують підходи до визначення інвестиційного клімату та виокремлюють законодавчо-регуляторну базу, податкову систему, політичну стабільність, рівень економічного розвитку та корупційні ризики серед ключових чинників його формування. Водночас Галазюк Н. [9] акцентує увагу на оцінюванні інвестиційного середовища України через систему міжнародних рейтингів, що дає змогу співвіднести національні характеристики інвестиційної привабливості з міжнародними критеріями. Шевченко Л. [10] розвиває цей напрям через аналіз тенденцій та факторів, що визначають інвестиційну привабливість української економіки, тоді як Alekseyevska H. [11] розглядає інвестиційну привабливість України у взаємозв'язку з підтримкою з боку Європейського Союзу в кризових умовах.

Новітні українські дослідження дедалі більше орієнтуються на інтегроване розуміння інвестиційного клімату. Зокрема, Яхимець Ю. [12] акцентує увагу на умовах формування якісних характеристик інтегрованого інвестиційного клімату України, що передбачає врахування сукупності взаємопов'язаних економічних та інституційних чинників. Такий підхід є особливо актуальним у контексті трансформації української

економіки та необхідності залучення міжнародного капіталу до відновлення, модернізації й реалізації стратегічних проєктів.

Отже, аналіз сучасних досліджень засвідчує поступове зміщення наукового фокусу від вивчення окремих детермінант міжнародного інвестування до комплексного розуміння середовища його функціонування. У зарубіжній літературі домінують дослідження інституційної якості, регуляторного середовища, сталого розвитку та просторових особливостей розміщення міжнародних інвестицій, тоді як українські науковці зосереджуються на оцінюванні інвестиційного клімату, інвестиційної привабливості та можливостей залучення капіталу в умовах кризових і трансформаційних процесів.

Водночас недостатньо розробленим залишається питання системного поєднання суб'єктів, інституційних умов, інвестиційних інструментів та інформаційних потоків у межах єдиної моделі функціонування міжнародного інвестиційного середовища, орієнтованої саме на реалізацію трансформаційних проєктів. Саме ця наукова прогалина визначає доцільність подальшого дослідження та розроблення відповідної моделі.

Метою статті є обґрунтування та розроблення моделі функціонування міжнародного інвестиційного середовища у реалізації трансформаційних проєктів на основі систематизації його ключових суб'єктів, ресурсів, інституційних умов, інвестиційних інструментів і взаємозв'язків між ними, а також визначення напрямів підвищення результативності міжнародного інвестування в умовах структурних та цифрових трансформацій глобальної економіки.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети в дослідженні застосовано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів дослідження міжнародного інвестування. Порівняльно-аналітичний метод використано для зіставлення підходів зарубіжних і вітчизняних науковців до визначення факторів та умов функціонування міжнародного інвестиційного середовища. Системний підхід застосовано для розгляду міжнародного інвестиційного середовища як цілісної системи взаємопов'язаних суб'єктів, ресурсів, інструментів та інституційних умов. Метод структурно-функціонального аналізу використано для визначення ролі основних складових міжнародного інвестиційного середовища та їх взаємодії у процесі реалізації трансформаційних проєктів. Контент-аналіз застосовано для виокремлення та систематизації ключових факторів міжнародного інвестування на основі опрацьованих наукових публікацій. Методи узагальнення і систематизації використано для групування визначених елементів за функціональними блоками та встановлення взаємозв'язків між ними. Метод моделювання застосовано для інтеграції визначених складових у модель функціонування міжнародного інвестиційного середовища та визначення напрямів її практичного застосування.

Виклад основних результатів дослідження. Міжнародне інвестиційне середовище доцільно

розглядати як багаторівневу систему взаємодії економічних суб'єктів, інституцій, ресурсів, інструментів і умов, у межах якої формуються та реалізуються міжнародні інвестиційні рішення. Його функціонування визначається не окремим фактором, а сукупністю взаємопов'язаних умов, які впливають на доступність інвестиційного капіталу, рівень ризику, вибір напрямів його розміщення, можливість реалізації трансформаційних проєктів та отримання очікуваних економічних і суспільних результатів. З урахуванням результатів сучасних досліджень міжнародного інвестування та специфіки трансформаційних проєктів, ключові елементи міжнародного інвестиційного середовища можна систематизувати за такими функціональними блоками: суб'єктний, інституційно-регуляторний, фінансово-економічний, інноваційно-технологічний, інформаційно-аналітичний, інфраструктурний, соціально-екологічний та зовнішньоекономічний.

Суб'єктний блок охоплює державу, міжнародні фінансові організації, ТНК, інвесторів, банки, підприємства-реципієнти та інноваційні структури. Їхня взаємодія забезпечує мобілізацію капіталу, передачу технологій і реалізацію трансформаційних проєктів.

Інституційно-регуляторний блок включає якість державних інститутів, стабільність законодавства, захист прав власності, регуляторну прозорість та інвестиційні гарантії. Дослідження [1; 2; 4; 13] підтверджують вплив інституційної якості на міжнародні інвестиційні потоки.

Фінансово-економічний блок охоплює доступність і вартість капіталу, фінансову та валютну стабільність, розвиток фінансових ринків, кредитування, державно-приватне партнерство та міжнародне фінансування.

Інноваційно-технологічний блок характеризує технологічний і науковий потенціал, цифрову інфраструктуру та інноваційну спроможність, що визначають можливості технологічної модернізації та

трансферу технологій.

Інформаційно-аналітичний блок забезпечує доступ до даних про ринки, ризики, регуляторні умови та потенціал проєктів. Цифрові платформи, аналітика й прогнозування підвищують обґрунтованість інвестиційних рішень.

Інфраструктурний блок охоплює транспортну, енергетичну, цифрову та виробничу інфраструктуру, яка визначає доступність ринків і можливості практичної реалізації проєктів.

Соціально-екологічний блок включає людський капітал, соціальну стабільність, екологічні стандарти та принципи сталого розвитку. Науковці [6] підтверджують зв'язок характеристик сталого розвитку з міжнародними інвестиційними потоками.

Функціонування цих блоків залежить від зовнішніх факторів – глобальної економічної та геополітичної ситуації, конкуренції за капітал, технологічних змін і міжнародних інвестиційних режимів. Водночас вчені Nauyar R. та Luiz J. [7] наголошують на значенні інституційної дистанції між країнами для вибору напрямів міжнародного інвестування.

Таким чином, міжнародне інвестиційне середовище доцільно представляти не як статичну сукупність факторів, а як динамічну систему взаємодії, у якій інституційні, фінансово-економічні, технологічні, інформаційні, інфраструктурні та соціально-екологічні умови взаємно впливають одна на одну. Їхня узгодженість визначає спроможність економічної системи мобілізувати міжнародний капітал і трансформувати його у конкретні результати – технологічне оновлення, розвиток інфраструктури, підвищення продуктивності, створення нових видів економічної діяльності та посилення конкурентоспроможності.

Для систематизації результатів дослідження ключові елементи та фактори міжнародного інвестиційного середовища узагальнено в табл. 1.

Таблиця 1

Ключові елементи та фактори функціонування міжнародного інвестиційного середовища

Функціональний блок	Ключові елементи	Вплив на трансформаційні проєкти
Суб'єктний	Держава, інвестори, міжнародні фінансові організації, підприємства, банки, інноваційні структури	Мобілізація ресурсів та координація учасників
Інституційно-регуляторний	Якість інститутів, законодавство, захист прав власності, податкове та регуляторне середовище	Зниження інституційних ризиків і формування довіри інвесторів
Фінансово-економічний	Доступність капіталу, вартість фінансування, валютна стабільність, фінансові ринки	Забезпечення ресурсної бази та фінансової стійкості проєктів
Інноваційно-технологічний	Технології, R&D, цифровізація, інноваційна інфраструктура	Технологічна модернізація та підвищення продуктивності
Інформаційно-аналітичний	Дані, аналітичні системи, прогнозування, оцінювання ризиків	Підвищення обґрунтованості інвестиційних рішень
Інфраструктурний	Транспортна, енергетична, цифрова та фінансова інфраструктура	Забезпечення практичної реалізації та масштабування проєктів
Соціально-екологічний	Людський капітал, соціальна стабільність, ESG, екологічні стандарти	Забезпечення довгострокової стійкості та суспільної результативності
Зовнішньоекономічний	Глобальна кон'юнктура, геополітика, міжнародна конкуренція за капітал, інвестиційні режими	Формування зовнішніх можливостей і ризиків для інвестування

Джерело: складено на основі [1; 2; 4; 6; 7].

Проведена систематизація дозволяє визначити структурний каркас міжнародного інвестиційного середовища, на основі якого в подальшому може бути досліджено характер взаємозв'язків між його елементами. Наступним етапом дослідження є визначення механізмів взаємодії суб'єктів, ресурсів, інструментів та інституційних умов, що забезпечують перетворення інвестиційних ресурсів на результати реалізації трансформаційних проєктів.

Взаємодія основних складових міжнародного інвестиційного середовища має системний характер, оскільки результативність реалізації трансформаційних проєктів визначається узгодженістю дій суб'єктів, доступністю ресурсів, вибором відповідних інвестиційних інструментів та якістю інституційних умов. При цьому кожен компонент виконує окрему функцію, але його вплив реалізується через взаємозв'язки з іншими елементами системи.

Центральне місце у цьому процесі займають суб'єкти міжнародного інвестування, до яких належать державні органи, міжнародні фінансові організації, приватні та інституційні інвестори, банки, підприємства-реципієнти та інші учасники. Вони формують інвестиційний попит і пропозицію, визначають напрями руху капіталу та забезпечують організацію реалізації проєктів. Водночас ефективність їхньої взаємодії залежить від інституційного середовища, яке визначає правила інвестування, рівень захисту прав власності, прозорість процедур, доступність інформації та рівень інвестиційних ризиків.

Інвестиційні ресурси є матеріальною основою реалізації трансформаційних проєктів. До них належать фінансовий капітал, технології, знання, людський капітал та інформаційні ресурси. Їх мобілізація та концентрація відбуваються через використання відповідних інвестиційних інструментів, серед яких ПІІ, банківське кредитування, інвестиційні фонди, державно-приватне партнерство, грантове фінансування та інші форми залучення капіталу. Вибір конкретного інструменту залежить від масштабу, тривалості, ризиковості та стратегічних цілей трансформаційного проєкту.

Важливим взаємозв'язком є залежність між інституційними умовами та рішеннями інвесторів. Сприятливе регуляторне середовище, стабільність законодавства, захист прав власності та ефективні механізми державного регулювання знижують невизначеність і транзакційні витрати, підвищуючи готовність інвесторів вкладати ресурси у

довгострокові проєкти. Натомість інституційна нестабільність, високі регуляторні та корупційні ризики можуть обмежувати доступ до міжнародного капіталу навіть за наявності значного потенціалу для реалізації трансформаційних проєктів [1; 2; 4].

Окреме значення має інформаційна взаємодія між учасниками інвестиційного процесу. Доступ до достовірної та своєчасної інформації про проєкти, ринки, ризики, регуляторні умови та очікувані результати дозволяє інвесторам здійснювати обґрунтований вибір напрямів вкладення капіталу. Цифрові платформи, аналітичні системи та інструменти прогнозування посилюють цю взаємодію, скорочують інформаційну асиметрію та підвищують прозорість інвестиційного процесу.

Тому, міжнародне інвестиційне середовище функціонує як динамічна система взаємопов'язаних елементів, у якій інституційні умови створюють рамки для діяльності суб'єктів, ресурси забезпечують можливість реалізації проєктів, інвестиційні інструменти забезпечують рух капіталу, а інформаційно-аналітичні механізми підтримують прийняття рішень. Узгодженість цих компонентів є визначальною умовою ефективного залучення міжнародного капіталу та реалізації трансформаційних проєктів.

На основі визначених елементів та взаємозв'язків запропоновано авторську модель функціонування міжнародного інвестиційного середовища у реалізації трансформаційних проєктів. Модель відображає послідовність взаємодії інституційно-економічних умов, суб'єктів, інвестиційних ресурсів, інструментів і механізмів, процесу реалізації проєкту та його результатів із урахуванням інформаційно-аналітичного забезпечення і механізму зворотного зв'язку (рис. 1).

Практична цінність моделі також полягає у можливості ідентифікувати «вузькі місця» інвестиційного процесу: недостатність фінансових ресурсів, інституційні бар'єри, інформаційну асиметрію, технологічні обмеження або дефіцит інфраструктури. Це дозволяє спрямовувати управлінські рішення не лише на збільшення обсягів залучених інвестицій, а передусім на підвищення результативності їх трансформації у конкретні економічні та структурні зміни.

Її застосування дозволяє перейти від фрагментарного аналізу окремих факторів міжнародного інвестування до комплексного управління процесом залучення та використання міжнародного капіталу.

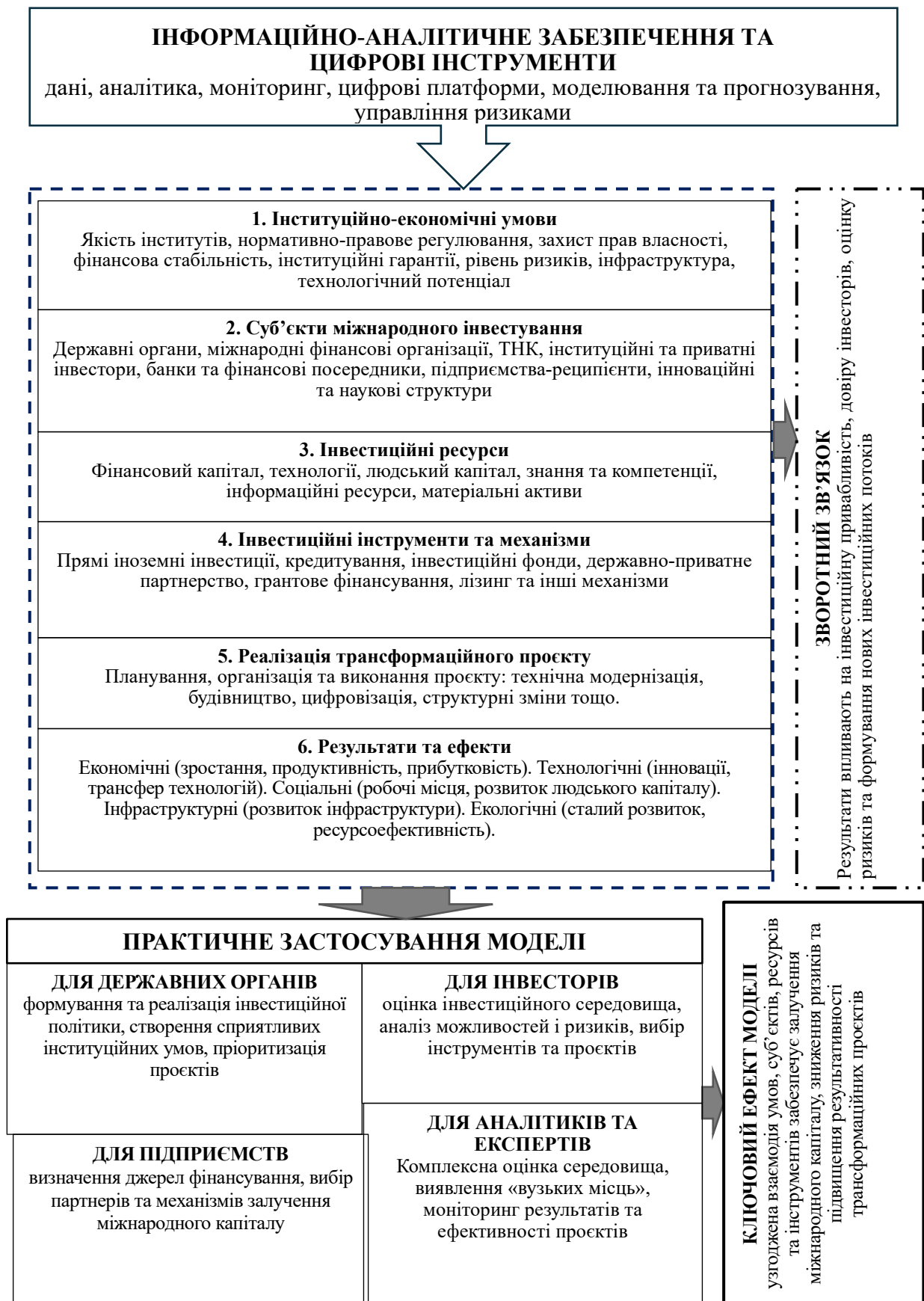

Рис. 1. Модель функціонування міжнародного інвестиційного середовища у реалізації трансформаційних проєктів
Джерело: розроблено автором.

Висновки. Таким чином, проведене дослідження дозволило систематизувати основні складові міжнародного інвестиційного середовища та визначити їх роль у реалізації трансформаційних проєктів. Встановлено, що його функціонування визначається взаємодією суб'єктного, інституційно-регуляторного, фінансово-економічного, інноваційно-технологічного, інформаційно-аналітичного, інфраструктурного та соціально-екологічного блоків.

Результативність міжнародного інвестування залежить від узгодженості дій суб'єктів, якості інституційного середовища, доступності ресурсів та ефективності інвестиційних інструментів. Інституційна стабільність, захист прав інвесторів і прозорість регулювання сприяють зниженню ризиків та активізації міжнародних інвестиційних потоків.

Запропонована модель функціонування міжнародного інвестиційного середовища поєднує інституційні умови, суб'єктів, ресурси, інструменти, реалізацію трансформаційних проєктів та їх результати. Її особливістю є механізм зворотного зв'язку, через який результати проєктів впливають на інвестиційну привабливість і подальше формування

міжнародних інвестиційних потоків. Практична цінність моделі полягає у можливості її використання для оцінювання інвестиційного середовища, виявлення ключових обмежень, удосконалення інвестиційної політики та обґрунтування рішень щодо залучення міжнародного капіталу.

Перспективою подальших досліджень є розроблення кількісних показників оцінювання запропонованої моделі та її апробація на прикладі окремих країн або трансформаційних проєктів.

Декларація щодо використання інструментів штучного інтелекту. У процесі підготовки статті використано інструменти генеративного штучного інтелекту GPT-5.6 Luna (OpenAI, 2026) для пошуку та узагальнення наукової інформації, систематизації матеріалу, а також удосконалення структури й логіки викладення результатів дослідження. Усі отримані за допомогою штучного інтелекту матеріали підлягали критичній перевірці, редагуванню та верифікації автором. Автор несе відповідальність за наукову обґрунтованість, достовірність, точність і цілісність змісту статті.

Список використаних джерел:

1. Chen F., Jiang G. The impact of institutional quality on foreign direct investment: Empirical analysis based on mediating and moderating effects. *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*. 2023. Vol. 36, No. 2. DOI: <https://doi.org/10.1080/1331677X.2022.2134903>
2. Khan H., Dong Y., Bibi R., Khan I. Institutional quality and foreign direct investment: Global evidence. *Journal of the Knowledge Economy*. 2024. No. 15. Pp. 10547–10591. DOI: <https://doi.org/10.1007/s13132-023-01508-1>
3. Dang T. T., Oanh T. T. K., Thanh H. L., Nguyen T. N. Impacts of foreign direct investment on economic development: Does institutional quality matter? *Emerging Science Journal*. 2023. Vol. 7, No. 6. Pp. 1924–1936. DOI: <https://doi.org/10.28991/ESJ-2023-07-06-05>
4. Gokceli E. Institutional quality and foreign direct investment: Evidence from OECD countries. *Ekonomický časopis/Journal of Economics*. 2023. Vol. 71, No. 3. Pp. 222–257. DOI: <https://doi.org/10.31577/ekoncas.2023.03.03>
5. Thi Cam Ha V., Doan T., Holmes M. J., Tran T. Q. Does Institutional Quality Matter for Foreign Direct Investment and Human Development? *Evaluation Review*. 2024. Vol. 48, No. 4. Pp. 610–635. DOI: <https://doi.org/10.1177/0193841X231195798>
6. Caetano R. V., Marques A. C., Afonso T. L. Can sustainable development induce foreign direct investment? Analysis of the complex inward and outward flows of investment in European Union countries. *Journal of the Knowledge Economy*. 2024. No. 15. Pp. 9756–9783. DOI: <https://doi.org/10.1007/s13132-023-01473-9>
7. Nayyar R., Luiz J. M. Location choice and Indian outward foreign direct investment: Institutional thresholds and differentiating between institutional quality and institutional distance. *Journal of Institutional Economics*. 2024. No. 20. DOI: <https://doi.org/10.1017/S1744137423000292>
8. Стащук О., Деркач О., Лозовик В. Інвестиційний клімат України та напрями його покращення. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2023. Т. 1, № 33. С. 52–60. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2023-01-52-60>
9. Галазюк Н. Оцінка стану інвестиційного середовища України через призму міжнародного рейтингування. *Актуальні проблеми розвитку регіональної економіки*. 2023. Т. 1, № 19. С. 38–46. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.19.38-46>
10. Шевченко Л. Тенденції та фактори впливу на інвестиційну привабливість української економіки. *Економіка та суспільство*. 2024. № 69. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-55>
11. Alekseevska H. Investment Attractiveness of Ukraine and EU Support During Crisis Periods. *Економіка розвитку систем*. 2024. Вип. 6, № 2. С. 139–145. DOI: <https://doi.org/10.32782/2707-8019/2024-2-19>
12. Яхимець Ю. Умови формування якісних рис інтегрованого інвестиційного клімату в Україні. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2025. Т. 2, № 21. С. 281–290. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.21.281-290>
13. Баула О. Кластерні механізми реалізації трансформаційних проєктів у системі міжнародного інвестування. *Grail of Science*. 2026. № 69. С. 812–820. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.29.05.2026.080>

References:

1. Chen, F., & Jiang, G. (2023). The impact of institutional quality on foreign direct investment: Empirical analysis based on mediating and moderating effects. *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*, 36(2). <https://doi.org/10.1080/1331677X.2022.2134903> [in English].
2. Khan, H., Dong, Y., Bibi, R., & Khan, I. (2024). Institutional quality and foreign direct investment: Global evidence. *Journal of the Knowledge Economy*, (15), 10547–10591. <https://doi.org/10.1007/s13132-023-01508-1> [in English].
3. Dang, T. T., Oanh, T. T. K., Thanh, H. L., & Nguyen, T. N. (2023). Impacts of foreign direct investment on economic development: Does institutional quality matter? *Emerging Science Journal*, 7(6), 1924–1936. <https://doi.org/10.28991/ESJ-2023-07-06-05> [in English].
4. Gokceli, E. (2023). Institutional quality and foreign direct investment: Evidence from OECD countries. *Ekonomický časopis/Journal of Economics*, 71(3), 222–257. <https://doi.org/10.31577/ekoncas.2023.03.03> [in English].
5. Thi Cam Ha, V., Doan, T., Holmes, M. J., & Tran, T. Q. (2024). Does Institutional Quality Matter for Foreign Direct Investment and Human Development? *Evaluation Review*, 48(4), 610–635. <https://doi.org/10.1177/0193841X231195798> [in English].
6. Caetano, R. V., Marques, A. C., & Afonso, T. L. (2024). Can sustainable development induce foreign direct investment? Analysis of the complex inward and outward flows of investment in European Union countries. *Journal of the Knowledge Econom*, (15), 9756–9783. <https://doi.org/10.1007/s13132-023-01473-9> [in English].
7. Nayyar, R., & Luiz, J. M. (2024). Location choice and Indian outward foreign direct investment: Institutional thresholds and differentiating between institutional quality and institutional distance. *Journal of Institutional Economics*, (20). <https://doi.org/10.1017/S1744137423000292> [in English].
8. Stashchuk, O., Derkach, O., & Lozovyk, V. (2023). Investytsiyni klimat Ukrainy ta napriamy yoho pokrashchennia [Investment climate of Ukraine and directions for its improvement]. *Ekonomichnyi chasopys Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, 1(33), 52–60. <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2023-01-52-60> [in Ukrainian].
9. Halaziuk, N. (2023). Otsinka stanu investytsiinoho seredovyshcha Ukrainy cherez pryzmu mizhnarodnoho reitynhuvannia [Assessment of the state of the investment environment of Ukraine through the prism of international rating]. *Aktualni problemy rozvytku rehionalnoi ekonomiky*, 1(19), 38–46. <https://doi.org/10.15330/apred.1.19.38-46> [in Ukrainian].
10. Shevchenko, L. (2024). Tendentsii ta faktory vplyvu na investytsiynu pryvablyvist ukrainskoi ekonomiky [Trends and factors influencing the investment attractiveness of the Ukrainian economy]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (69). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-55> [in Ukrainian].
11. Alekseievska, H. (2024). Investment Attractiveness of Ukraine and EU Support During Crisis Periods. *Ekonomika rozvytku system*, 6(2), 139–145. <https://doi.org/10.32782/2707-8019/2024-2-19> [in English].
12. Yakhymets, Yu. (2025). Umovy formuvannia yakisnykh rys integrovanooho investytsiinoho klimatu v Ukraini [Conditions for the formation of qualitative features of an integrated investment climate in Ukraine]. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu*, 2(21), 281–290. <https://doi.org/10.15330/apred.2.21.281-290> [in Ukrainian].
13. Baula, O. (2026). Klasterni mekhanizmy realizatsii transformatsiinykh proektiv u systemi mizhnarodnoho investuvannia [Cluster mechanisms for implementing transformational projects in the international investment system]. *Grail of Science*, (69), 812–820. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.29.05.2026.080> [in Ukrainian].

Дата надходження статті: 29.06.2026 р.

Дата прийняття статті до друку: 12.08.2026 р.

Дата публікації (оприлюднення) статті: 11.09.2026 р.

Стаття поширюється на умовах ліцензії Creative Commons Attribution License International CC-BY.